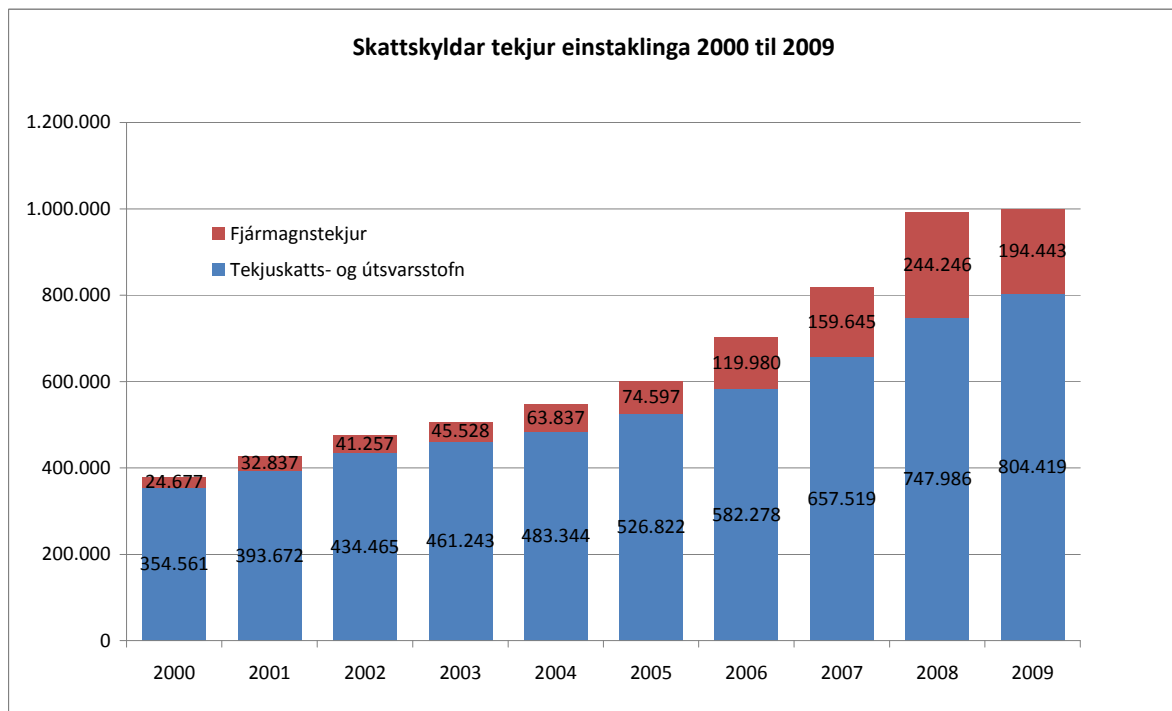

Álagning einstaklinga 2009

Niðurstöður álagningar einstaklinga 2009 liggja nú fyrir. Þótt mikið hafi dregið úr vexti undanfarinna ára bera skattframtöl einstaklinga í ár ekki vitni um verulegan samdrátt. Laun, hlunnindi, vextir og arður hækkuðu nokkuð sem og skattar sem lagðir eru á þessa skattstofna. Skuldir hækkuðu hins vegar enn mjög mikið, eign landsmanna í verðbréfum rýrnaði og söluhagnaður dróst verulega saman á sama tíma og atvinnuleysisbætur ríflega tvöfölduðust. Nú dró mjög úr fjölgun framteljenda sem hefur verið með eindæmum mikil undanfarin ár. Framteljendum á skrá fjölgaði um 4,3% á milli framtalsáranna 2007 og 2008 og 5,2% á milli framtalsáranna 2006 og 2007. Þetta er langt umfram náttúrulegan vöxt þjóðarinnar. Framteljendum á skattgrunnskrá fjölgaði um 1% á milli ára, voru nú 267.494, eða 2.728 fleiri en árið áður. Ýmis teikn eru því á lofti um að vaxtarskeiði undanfarinna ára sé lokið og að nú hafi slegið í bakseglin. Hér verður tæpt á því sem helst má telja markvert við álagningu 2009.

Hægir á vexti tekna

Á undanförunum árum hafa Íslendingar gengið í gegnum einstakt vaxtarskeið. Árið 1999 voru skattskyldar tekjur einstaklinga 380 milljarðar kr. Nú, tíu árum síðar, voru skattskyldar tekjur rétt tæpir þúsund milljarðar kr. eða nær þrefalt hærri að nafnvirði. Tekjur jukust þannig um 7% á milli áranna 2002 og 2003, 8% milli áranna 2003 og 2004, 10% á milli áranna 2004 og 2005, 17% á milli áranna 2005 og 2006, 16% á milli áranna 2006 og 2007 og 21% á milli áranna 2007 og 2008. Nú bregður hins vegar svo við að skattskyldar tekjur jukust aðeins um 0,7% á milli ára. Skattskyldar tekjur einstaklinga voru nú 998,9 milljarðar kr., 6,6 milljörðum hærri en í fyrra. Lítil vöxtur skattskyldra tekna skýrist fyrst og fremst af því að söluhagnaður, sem hefur undanfarið verið mjög mikill, dróst nú saman um 82% á milli ára.

Laun héldu áfram að hækka

Þrátt fyrir þau áföll sem riðu yfir íslenskt efnahagslíf síðla árs 2008 hækkuðu laun, hlunnindi, lífeyrir og aðrar greiðslur sem mynda tekjuskatts- og útsvarsstofn á milli árunna 2007 og 2008. Laun, hlunnindi, lífeyrir o.fl. hækkuðu nú um tæpa 69,3 milljarða kr. á milli ára, eða 9,4%. Þar af hækkuðu laun, starfstengdar greiðslur o.fl. um tæpa 53 milljarða kr., eða 8,7%. Hækkun launa kemur ekki á óvart en staðgreiðsluskyldar greiðslur hækkuðu úr tæpum 788,5 milljörðum kr. í rúma 848,2 milljarða kr., eða um 7,5% á milli árunna 2007 og 2008. Rétt er að geta þess að hér er um greidd laun að ræða án tillits til verðbreytinga.

Það er athyglisvert að önnur hlunnindi skuli lækka um 5,7 milljarða kr. á milli ára, eða 83,9%. Önnur hlunnindi voru 6,7 milljarðar kr. í fyrra en voru nú rúmur milljarður. Önnur hlunnindi hækkuðu mjög mikið milli árunna 2007 og 2008, um 4,7 milljarða kr. vegna þess að margir færðu kaupréttarsamninga í þennan framtalsreit. Sama gildir um aðrar tekjur en ýmiss konar kaupaukar voru oft færðir í þennan reit á uppgangstímanum en aðrar tekjur lækkuðu nú um 580 milljónir kr. á milli ára.

Atvinnuleysisbætur ríflega tvöfaldast

Áhrifa þeirra væringa sem riðu yfir þjóðfélagið síðla árs 2008 gætir helst í því að atvinnuleysisbætur hækkuðu nú mikið á milli ára, eða um 112%. Undanfarin ár hefur Vinnuálastofnun greitt um tvo milljarða kr. í atvinnuleysisbætur en nú hækkuðu bætur úr tæpum 1,8 milljarði kr. í tæpa 3,7 milljarða kr. Árið 2008 voru 10.370 manns greiddar atvinnuleysisbætur, 5.810 fleiri en árið áður. Þetta er gríðarlega mikil aukning þegar haft er í huga að það fór ekki að kreppa að í efnahagslífinu fyrr en síðla árs 2008 og því er um að ræða atvinnuleysi sem tekur aðeins til hluta ársins 2008.

Fleiri taka lífeyri

Lífeyrisgreiðslur landsmanna hækkuðu nú um 7,3 milljarða kr., eða 15,9%. Landsmenn fengu 56,3 milljarða kr. greidda úr lífeyrissjóðum árið 2008 en þar af voru greiðslur úr séreignasjóðum, sem nú eru sérstaklega tilgreindar á framtali, rúmur 2,1 milljarður kr. Landsmenn sem orðnir voru 60 ára máttu taka 900 þúsund krónur út úr séreignalífeyrissjóði á árinu 2008 og nýttu 2.061 einstaklingur sér þennan rétt. Lífeyrissjóðir greiddu 54.497 einstaklingum út lífeyri á árinu 2008, 5.217 fleiri en árið áður.

Færri eru áætlaðar tekjur

Það vekur nokkra athygli að skattstjórar áætla nú mun færri einstaklingum tekjur en í fyrra. Skattstjórar áætluðu 12.615 manns tekjur sem er 3.616, eða 22,3%, færri en í fyrra. Skattstjórar áætluðu þessum einstaklingum 49,3 milljarða kr. í tekjur, sem er tæpum sex milljörðum, eða 10,7% minna en við álagningu 2008. Um ástæðu þessa er helst tvennt að segja. Annars vegar hafa skil almennt batnað. Framtalsgerð hefur verið einfölduð til hægðarauka fyrir framteljendur, upplýsingar eru nú forskráðar á framtalið sem auðveldar framteljendum að telja fram. Þá eru skattstjórar nú farnir að telja fram fyrir framteljendur sem vegna sérstakra aðstæðna eru ófærir um að telja fram sjálfir. Skattstjórar gera þetta ef þeir telja sig hafa allar nauðsynlegar upplýsingar til að afgangið framtalið. Þessi framtöl, svokölluð skattstjóraframtöl, teljast nú ekki til áætlana. Hér er því um breytingu á skilgreiningu að ræða.

Dagpeningar og ökutækjastyrkur hækka

Frádráttur frá skattstofni jókst nú um 5,7 milljarða kr. en framteljendur lækkuðu tekjuskatts- og útsvarstofn nú um 55,3 milljarða kr. vegna frádráttarbærs kostnaðar.

Frádráttur vegna dagpeninga hækkaði nú um 22,3% á milli ára, um 1,4 milljarða kr., hækkaði úr 6,4 milljörðum kr. í 7,8 milljarða kr. á sama tíma og dagpeningar hækkuðu um 15,7%, úr rúmum sjö milljörðum í 8,1. Það veur nokkra athygli að á sama tíma og færri telja fram dagpeninga fjölgar þeim sem telja fram frádráttarbæran kostnað vegna dagpeninga. Nú drógu 26.577 manns frá kostnað vegna dagpeninga, 1.837 fleiri en í fyrra, en 26.835 manns fengu greidda dagpeninga, 1.868 færri en í fyrra. Þetta misræmi í fjölda þeirra sem fá dagpeninga og reikna sér frádrátt skýrist fyrst og fremst af breyttri skattfrákvæmd. Framteljendur voru nú minntir á að draga frá kostnað vegna dagpeninga áður en framtali var skilað á vef embættisins og þá var kostnaður dreginn af dagpeningum þeirra sem fengu minna en 250 þús. kr. greitt í dagpeninga.

Kostnaður sem er dreginn frá ökutækjastyrk hækkaði einnig mikið, um 18%, úr 4,7 milljörðum kr. í 5,5 milljarða kr. Á sama tíma hækkaði ökutækjastyrkur um 16,4%, úr tæpum 7,5 milljörðum kr. í 8,7 milljarða kr. Framteljendum er gert að gera sérstaka grein fyrir kostnaði ef akstur fyrir launagreiðanda er meiri en 2500 km. Þessi viðmiðunarmörk voru nú 500 km. hærri en í fyrra en það auðveldar framteljendum nokkuð að telja fram að þurfa ekki að gera sérstaka grein fyrir kostnaði. Þá var skattmat á hvern kílómetra einnig hækkað nokkuð.

Skattstjórar lækkuðu skattstofn nú um 1,4 milljarða kr. á grundvelli 65. gr. skattalaga vegna skertrar greiðslugetu af völdum t.d. veikinda eða slysa. Lækkun vegna 65. gr. var 308 milljónum kr. meiri en í fyrra, en þetta er breyting um 27,4% á milli ára.

Fjármagnstekjur eru enn mjög miklar

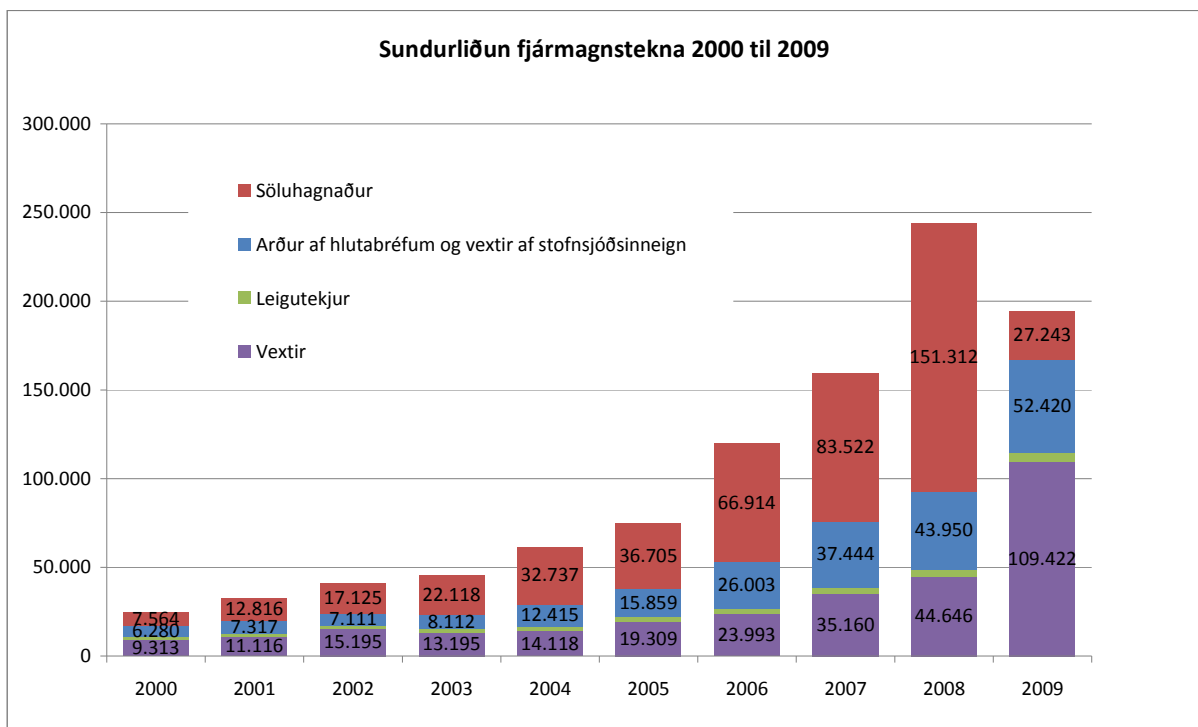
Fjármagnstekjur hafa vaxið með undraverðum hætti síðastliðinn áratug, oft um tugi prósentu frá ári til árs. Fjármagnstekjur hækkuðu um 40,2% á milli árunna 2003 og 2004, 16,9% á milli árunna 2004 og 2005, 60,8% á milli árunna 2005 og 2006, 33,1% á milli árunna 2006 og 2007 og 53% á milli árunna 2007 og 2008. Frá framtali árið 2000 til framtals árið 2008 hækkuðu fjármagnstekjur úr 24,7 milljörðum kr. í tæpa 244,5 milljarða kr. Þetta er tæplega tíföldun á sjö árum sem jafngildir 33,2% hækkun á ári að jafnaði eða tæplega tvöföldun á hverjum tveimur árum. Nú bregður hins vegar svo við að fjármagnstekjur dragast saman á milli ára.

Það segir þó ekki alla söguna að fjármagnstekjur skuli nú lækka því það er fyrst og fremst söluhagnaður sem er nú miklu minni en í fyrra. Aðrar fjármagnstekjur hækkuðu verulega á milli ára. Framteljendur töldu nú fram 124,1 milljarði kr. minni söluhagnað en í fyrra eða 27,2 milljarða kr., sem telst lítið miðað við 151,3 milljarða kr. skv. framtölum 2008. Söluhagnaður hefur ekki verið svona lítill síðan árið 2003. Á undanförunum árum hefur söluhagnaður verið nær helmingur fjármagnstekna og því munar um svo mikla lækkun. Fjármagnstekjur voru nú 194,4 milljarðar kr., saman borið við 244,2 milljarða kr. í fyrra. Þær lækkuðu þannig um 49,8 milljarða kr. á milli ára, eða um 20,4%.

Vextir af innstæðum hækka

Það veur athygli að aðrar fjármagnstekjur en söluhagnaður hækka mjög mikið. Helst ber þar að nefna að vextir af innstæðum í bönkum hækkuðu um 49,2 milljarða kr., eða 197%. Arður af hlutabréfum hækkaði einnig mikið, um 8,4 milljarða kr., eða 19,3%. Þá hlýtur einnig að teljast merkilegt hve mikið vextir af innstæðum barna hækkuðu. Vextir af innstæðum barna hækkuðu gríðarlega mikið, um 1.331,2% eða tæpan 2,1 milljarð kr., voru 157 milljónir kr. í fyrra

samanborið við 2,2 milljarða kr. nú. Það er ekki aðeins að vaxtatekjur hafi hækkað mikið heldur töldu mun fleiri fram vexti en áður. Vextir af innstæðum 35.879 barna voru nú taldir fram saman borið við 3.285 barna í fyrra. Þá töldu 96.555 fleiri einstaklingar fram vexti af innstæðum í bönkum nú en í fyrra, 168.989 samanborið við 72.434 á framtali 2008. Ýmsar skýringar kunna að vera á því að framtaldar vaxtatekjur eru nú tæpum 64,8 milljörðum kr. hærri en í fyrra. Ekki er ólíklegt að einstaklingar hafi lagt söluverðmæti verðbréfa inn á bankareikninga en Íslendingar eru nú með minna fé bundið í verðbréfum en fyrir ári. Vextir og verðbætur á innlánsreikningum hafa verið mjög háir. Þá skiptir auðvitað höfuðmáli að vextir og bankainnstæður voru nú forskráðar á skattframtalið til hægðarauka fyrir framteljendur. Betri þjónusta við framteljendur hefur þannig leitt til betri framtalsskila.

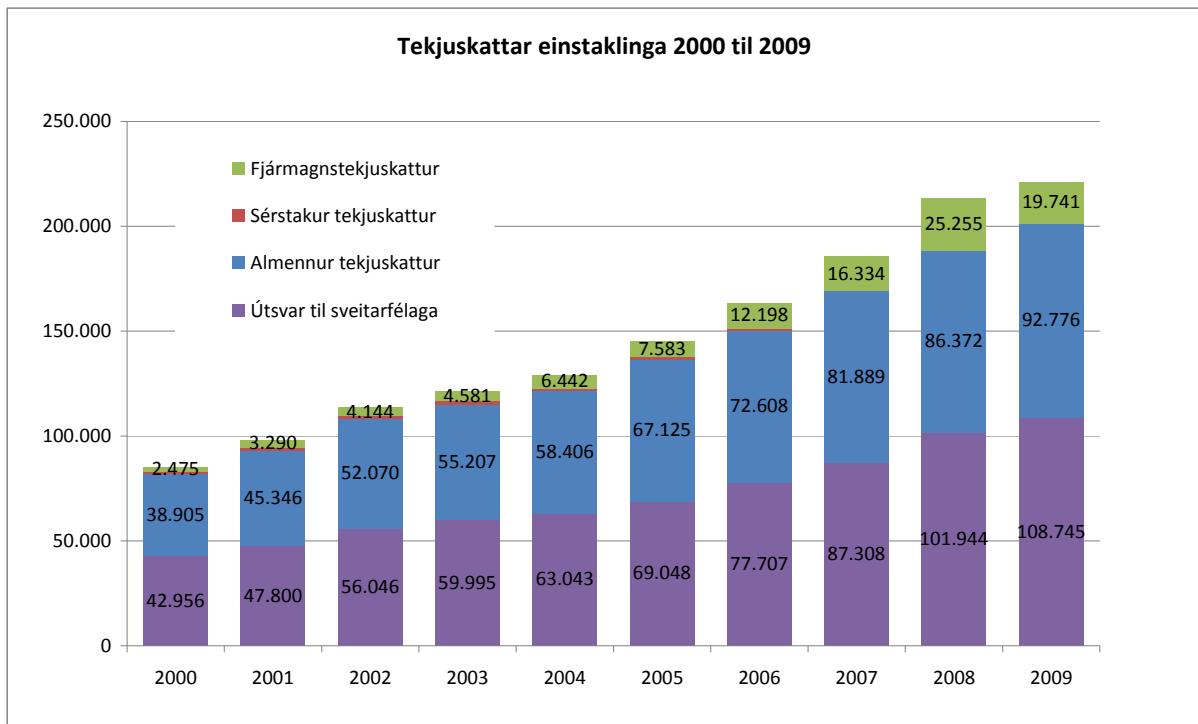
Fjármagnstekjuskattur lækkar

Fjármagnstekjuskattur er 10% skattur sem lagður er á allar fjármagnstekjur. Nú voru lagðir 19,7 milljarðar kr. á einstaklinga í skatt af fjármagnstekjum, eða 5,5 milljörðum minna en í fyrra. Þetta er 21,8% lækkun sem skýrist sem fyrr segir fyrst og fremst af því að söluhagnaður var gríðarlega mikill í fyrra en aftur á móti mjög lítill í ár. Fjármagnstekjur eru þó enn mjög háar, 21,8% hærri en þær voru skv. framtali árið 2007. Aðrar fjármagnstekjur en söluhagnaður, þ.e. arður, vextir og leigutekjur, voru 74,3 milljörðum kr. hærri skv. framtölum í ár en í fyrra, hækkuðu um 79,9% á milli ára.

Tekjuskattur og útsvar hækka

Tekjuskattar hækkuðu nú alls um tæpa 7,7 milljarða kr. eða um 3,6%, úr tæpum 213,6 milljörðum kr. í tæpa 221,3 milljarða kr. Nú vekur athygli að hlutur ríkisins í tekjusköttum hækkaði lítið, um 890 milljónir kr., eða 0,8%. Þetta er mjög lítil hækking borið saman við fyrri ár. Hér skiptir mestu að fjármagnstekjuskattur af söluhagnaði var mun minni en í fyrra.

Almennur tekjuskattur hækkaði nú um 7,4% og var nú tæpir 92,8 milljarðar kr., 6,4 milljörðum kr. hærri en í fyrra. Ríkið lagði nú 22,75% skatt á laun, hlunnindi, lífeyri og aðrar greiðslur til einstaklinga. Skatthlutfallið var óbreytt frá álagningu í fyrra. Skattgreiðendum var nú veittur 408.409 kr. persónuafsláttur af skatti en persónuafsláttur var 385.800 kr. í fyrra. Samspil tekjuskatts og persónuafsláttar leiðir til þess að meðalskattur af launum er breytilegur eftir tekjum. Skattleysismörk í staðgreiðslu hækkuðu úr 1.080.067 kr. í 1.143.362 kr. eða um tæp 6%.

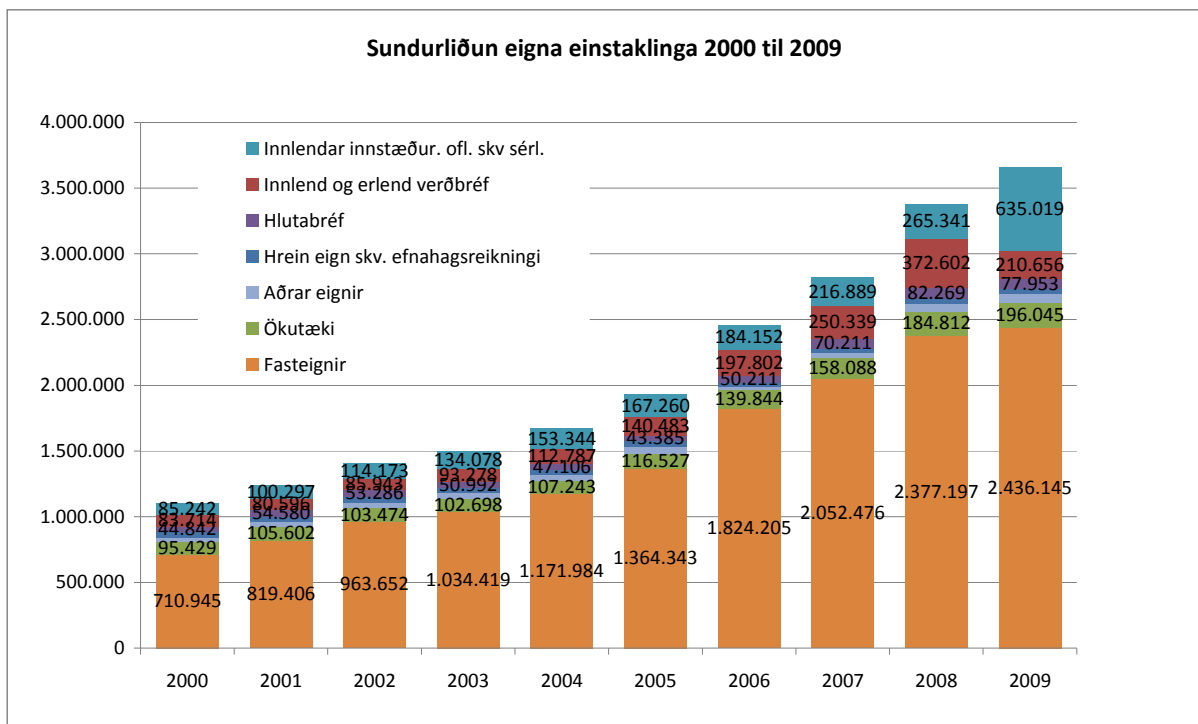
Sá hluti persónuafsláttar sem ekki er nýttist á móti tekjuskatti gengur til greiðslu útsvars, sem rennur til sveitarfélaga. Ríkið greiðir þannig útsvar þeirra sem eru undir skattleysismörkum og hefur þess vegna ekki tekjur af almennum tekjuskatti fyrr en skattgreiðandinn hefur fullnýtt persónuafsláttinn til að greiða tekjuskatt. Nú nýttu skattgreiðendur 5,9 milljarða kr. af persónuafslætti sínum til þess að greiða útsvar en við álagningu nú greiddu þeir almennan tekjuskatt sem voru með meira en 1.795.204 kr. í tekjuskattsstofn. Tekjuskattur var nú lagður á 179.521 einstakling, 1.251 fleiri en í fyrra.

Útsvar sem lagt er á sama skattstofn og tekjuskattur hækkaði aðeins minna en tekjuskattur, eða um 6,7%. Meðalútsvar í staðgreiðslu var óbreytt á milli ára, 12,97%, og fylgir það því hækkun stofnsins. Skýringin á því að útsvar hækkaði minna en skattstofninn er sú að í fyrra voru margir handreiknaðir og skattstofnar þeirra ekki meðtaldir í heildartölum. Hér er aðallega um að ræða útlendinga sem komu til landsins árið 2007, öfluðu hluta tekna sinna hér á landi og voru því skattlagðir í samræmi við það. Nú eru skattar þessara einstaklinga reiknaðir í álagningarkerfi skattstjóra á sama hátt og skattar annarra framteljenda. Hækkun útsvars segir okkur þannig hver raunveruleg hækkun skattstofnsins var þegar tekið hefur verið tillit til handreiknaðra. Nú voru 108,7 milljarðar kr. lagðir á í útsvar, 6,8 milljörðum kr. meira en í fyrra. Útsvar er lagt á nær

alla sem afla einhverra tekna. Nú var lagt útsvar á 257.020 einstaklinga, 1.243 fleiri en í fyrra. Þetta er breyting um hálf prósent á milli ára.

Innstæður í bönkum hækka mikið

Þegar einstakir eignaliðir eru skoðaðir vekur helst athygli gríðarleg aukning innstæðna í bönkum. Innstæður í bönkum hækkuðu um 369,7 milljarða kr., eða um 139,3% á milli ára, úr 265,3 milljörðum kr. í 635 milljarða kr. Ýmsar skýringar eru á miklum vexti innstæðna og hafa sumar þegar verið nefndar. Innstæður voru nú forskráðar í fyrsta skipti en 168.693 fjölskyldur töldu fram innstæður á reikningum, 96.297 fleiri en í fyrra. Í fyrra töldu aðeins 72.396 fjölskyldur fram innstæður þannig að hér er um verulega breytingu að ræða, fjölgun um 133% frá fyrra ári. Í landinu voru 181.755 fjölskyldur. Það lítur þannig út fyrir að mjög hafi skort á að menn hafi talið fram innstæður í bönkum til þessa, enda hafa innlánsstofnanir séð um að draga skatt af reiknuðum vöxtum og skila honum í ríkissjóð. Önnur skýring á hærri innstæðum eru mjög háir vextir og verðbætur sem hafa hækkað innstæður á reikningum. Þannig hækka innlánsreikningar lánardrottna sem eiga peninga á bankareikningum af sömu ástæðu, og á sama tíma, og skuldir skuldunauta sem tekið hafa peninga að láni hjá bönkum. Þá er ekki ólíklegt að forsjálir fjárfestar hafi selt eignir, verðbréf, skuldabréf og hlutabréf, þegar fregnir af alþjóðlegum fjármálaþrengingum fóru að berast og komið lausafé sem þannig fékkst í var á bankareikningum. Stjórnvöld hafa ítrekað fullyrst að innstæður á bankareikningum séu tryggar og þar með þá væntanlega á ábyrgð ríkissjóðs eða, með öðrum orðum, á ábyrgð skattgreiðenda í landinu.

Mun færri fjölskyldur áttu verðbréf í lok árs 2008 en fyrir ári. Nú töldu 23.992 fjölskyldur fram verðbréf saman borið við 36.000 fjölskyldur í fyrra. Þriðjungi færri fjölskyldur töldu því fram verðbréfaeign. Í fyrra áttu landsmenn 372,6 milljarða kr. í innlendum og erlendum verðbréfum. Þar með er talinn hlutur í verðbréfa- og peningamarkaðssjóðum. Í árslok 2008 hafði þessi eign

lækkað um 162 milljarða kr., eða 43,5% og stóð þá í 210,7 milljörðum kr. Þó svo að margir hafi selt verðbréf á árinu 2008 þá var stór hluti þessarar lækkunar vegna lækkunar á markaðsverði eins og alkunna er.

Færri eiga hlutabréf

Landsmenn áttu minna í hlutafé 2008 en ári fyrr. Eignarhlutur landsmanna hefur þannig rýrnað líkt og önnur verðbréfaeign. Landsmenn áttu 82,3 milljarða kr. að nafnvirði í innlendum hlutabréfum í árslok 2007. Ári síðar var hlutafé einstaklinga 78 milljarðar kr. að nafnvirði. Annars vegar hefur fall bankanna haft nokkur áhrif en hlutur einstaklinga sem skattskyldir voru hér á landi í bönkunum þremur Kaupþingi, Glitni og Landsbanka var um 2,7 milljarðar að nafnvirði við fall bankanna. Þetta hlutafé var einskis virði í árslok 2008. Þá vekur einnig athygli að eign í erlendum félögum lækkar mikið á milli ára, eða um 6,9 milljarða kr., sem er 29,6%. Íslendingar áttu nú tæpa 16,5 milljarða kr. í erlendum félögum saman borið við 23,4 milljarða kr. í fyrra. Það má ætla að það hafi nokkur áhrif á nafnverð í hlutabréfum þegar einstaklingar stofna eignarhaldsfélög um eignarhlut sinn í hinum ýmsu fyrirtækjum. Hlutafé eignarhaldsfélags, sem er að lágmarki 500 þús. kr. að nafnvirði, er þá skráð á framtal einstaklingsins en ekki hlutafé í einstökum fyrirtækjum. Þannig getur eignarhaldsfélag sem er með 500 þús. kr. í skráð hlutafé að nafnvirði eignfært margra milljóna króna hlut í öðrum félögum. Á undanförunum árum hafa stöðugt fleiri félög verið skráð, rúmlega 11 þúsund frá árinu 2003, og hefur hlutafjáreign einstaklinga aukist að sama skapi samfara auknum umsvifum í atvinnulífinu. Nú töldu 51.722 fjölskyldur fram innlend hlutabréf saman borið við 56.288 í fyrra og hefur þeim því fækkað um 4.566 á milli ára. Í þessu sambandi er merkilegt að arður sem greiddur er af hlutabréfum hækkaði mjög mikið á milli ára, eða um 19,3% á sama tíma og blikur voru á lofti í þjóðfélaginu. Fyrirtæki greiddu út 52,4 milljarða kr. í arð árið 2008, tæpum 8,5 milljörðum kr. meira en árið á undan.

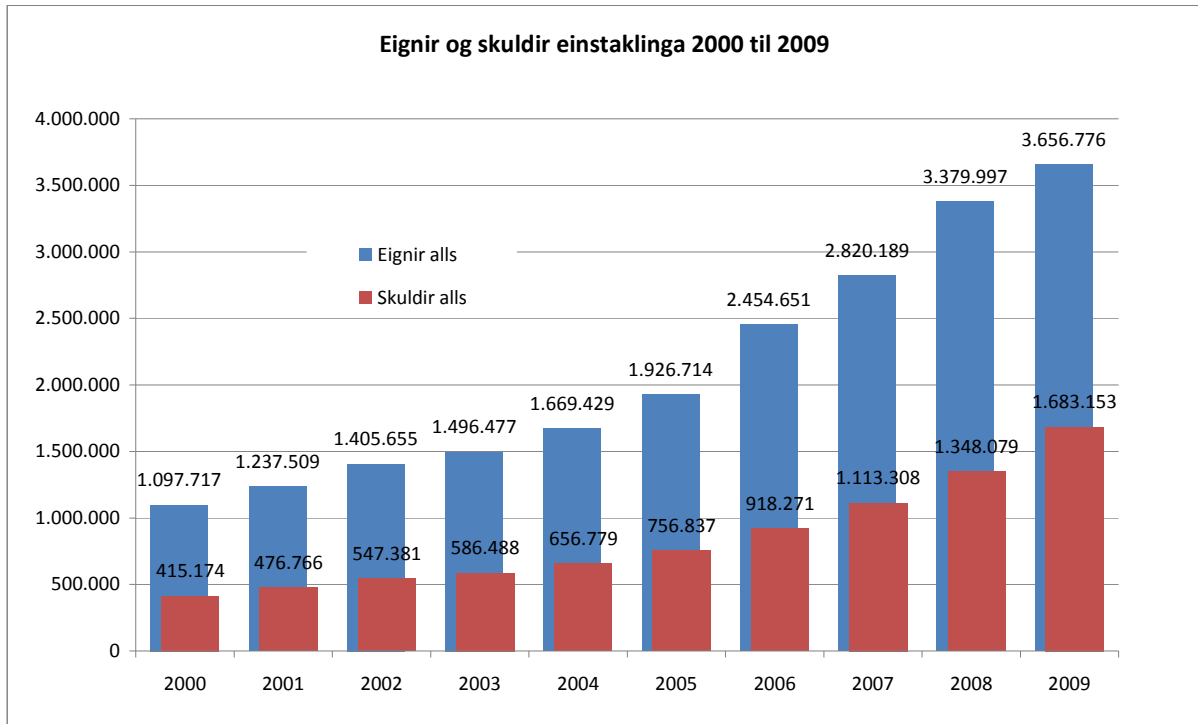
Þá vekur það nokkra athygli að aðrar eignir landsmanna hækkuðu um 8,5 milljarða kr. á milli framtalsáranna 2008 og 2009 eða um 43%. Landsmenn áttu 28,4 milljarða kr. í hjólhýsum, tjaldvögnum, bátum, vélsleðum og ýmsum öðrum eignum í árslok 2008 samanborið við 19,9 milljarða kr. ári áður. Það virðist þannig ekkert lát hafa verið á fjárfestingargleði landsmanna árið 2008.

Skuldir aldrei aukist meira

Skuldir einstaklinga hækkuðu nú sem aldrei fyrr. Íslendingar skulduðu 1.348,1 milljarð kr. í árslok 2007. Ári síðar skulduðu einstaklingar 1.683,2 milljarða kr.. Skuldir hækkuðu þannig um 335,1 milljarð kr., eða 24,9%. Eignir einstaklinga hækkuðu hins vegar um 276,8 milljarða kr., eða 8,2%, úr 3.380 milljörðum kr. í 3.657 milljarða kr. Skuldir jukust þannig um 58,3 milljarða kr. umfram eignir og lækkaði reiknaður eignarstofn því um 68,8 milljarða kr. á milli ára. Það sætir tíðindum að skuldir jukust nú meira en eignir en slíkt hefur ekki gerst síðan 1996 en þá hækkuðu eignir landsmanna um 14,7 milljarða kr. á sama tíma og skuldir hækkuðu um tæpa 17 milljarða kr.

Skuldir hafa aukist gríðarlega mikið á undanförunum árum, um 15% á milli áranna 2004 og 2005, og rúmlega 20% árlega á tímabilinu frá 2005 til 2008. Allt frá árinu 1991 hafa skuldir þó aldrei aukist jafn hratt né mikið, eða um nær fjórðung á milli ára. Árið 2000 skulduðu einstaklingar rúma 415 milljarða kr. Frá þeim tíma hafa skuldir því meira en fjórfaldast. Skuldir einstaklinga hafa hækkað mikið vegna hárra vaxta og verðbóta sem hækka fasteignalán landsmanna frá mánuði til mánaðar.

Það kemur ekki á óvart að sífellt fleiri einstaklingar skulda meira en þeir eiga. Nú voru 37.320 fjölskyldur með neikvæðan eignarstofn eða 9.260 fleiri en í fyrra. Þetta er þriðjungs aukning á milli ára. Þessar fjölskyldur skulduðu nú 262,7 milljarða kr. umfram eignir. Í fyrra skulduðu 28.060 fjölskyldur 125,4 milljarða kr. umfram eignir. Um 22,1% fjölskyldna sem töldu fram eignir voru því með neikvæðan eignarstofn.

Bætur hækka mikið

Vaxtabætur og barnabætur hækka nú mikið á milli ára, barnabætur um 1,2 milljarða kr., eða 14,7%, og vaxtabætur um 3,4 milljarða kr., eða 50,6%. Nú voru 69.129 foreldrum reiknaðir 9,6 milljarðar kr. í barnabætur og 64.900 einstaklingum voru reiknaðir rétt rúmir 10 milljarðar kr. í vaxtabætur vegna kaupa á íbúðarhúsnæði. Bætur hafa hækkað mikið á undanförunum árum. Við álagningu 2006 voru landsmönnum reiknaðir 10,5 milljarðar kr. í vaxta- og barnabætur. Nú voru þessar bætur 19,6 milljarðar kr. Bætur sem greiddar eru í gegnum skattkerfið hafa þannig hækkað um 87,3% á þremur árum. Reiknaðar vaxtabætur hafa hækkað mikið vegna þess að bæturnar sjálfar hafa verið hækkaðar nokkuð. Nú fengust vaxtabætur fyrir vaxtagjöld sem voru allt að 7% af skuldum vegna kaupa á íbúðarhúsnæði til eigin nota í stað 5% áður. Þá var hámark vaxtagjalda sem bæturnar eru reiknaðar út frá hækkað um 5,7%. Loks voru hámarks vaxtabætur hækkaðar mjög ríflega, eða um 37,4%. Einhleypingur sem fær fullar bætur fær nú 246.944 kr. greiddar í vaxtabætur saman borið við 179.713 kr. í fyrra. Hámarks vaxtabætur hjóna hækkuðu úr 297.194 kr. í 408.374 kr. Þetta er sennilega sú breyting sem hefur haft mest áhrif.

Samkvæmt framtölum greiddu einstaklingar tæpa 82,7 milljarða kr. í vexti á árinu 2008 en þar af voru vaxtagjöld af fasteignaveðlánunum 52,6 milljarðar kr. Þetta er talsverð hækkun frá árinu 2007 en þá greiddu einstaklingar rétt tæpan 66,1 milljarð kr. í vexti, 41,8 milljarða kr. af

fasteignaveðlánnum. Vaxtagreiðslur einstaklinga hækkuðu því í samræmi við skuldirnar, eða um 25,4% á milli ára.

Uppbót á eftirlaun sem ellilífeyrisþegar sem ekki fengu greiðslur úr lífeyrissjóðum fengu greidda í fyrra féll hins vegar niður nú í ár. Ellilífeyrisþegum var reiknuð 421 milljón kr. í ellilífeyrisuppbót í fyrra. Þá lækkaði sjómannaafsláttur lítillega, eða um 65 milljónir kr. Sjómannaafsláttur hefur lækkað við álagningu síðastliðin ár en nú fengu 5.736 sjómenn rétt rúman 1,1 milljarð kr. í sérstakan skattaafslátt vegna vinnu til sjós.

...munið afnotagjöldin!

Afnotadeild Ríkisútvarpsins getur nú tekið því rólega því skattstjórar leggja nú útvarpsgjald á landsmenn sem er ætlað að standa undir rekstri íslensks ríkisútvarps. Nú voru rúmir 3,2 milljarðar kr. lagðir á landsmenn í útvarpsgjald og var gjaldið lagt á 187.340 einstaklinga. Útvarpsgjald er 17.200 kr. nefskattur sem lagður er á alla einstaklinga með tekjur yfir skattleysismörkum á aldursbilinu frá 16 til 70 ára. Þetta er því sem næst sami hópurinn og greiðir gjald í Framkvæmdasjóð aldraðra, en það var nú 7.534 kr. á mann, 431 kr. hærra en í fyrra. Nú voru 1,4 milljarðar kr. lagðir á landsmenn, sem er 111 milljónum kr. meira en í fyrra.